

**PROGRAM
KSZTAŁCENIA SPECJALISTYCZNEGO
KURSU PRZESZKOLENIA PODOFICERÓW REZERWY**

KORPUS OSOBOWY: INŻYNIERIA WOJSKOWA

GRUPA OSOBOWA: SAPERSKA

SPECJALNOŚĆ: OGÓLNA 34-A-21

I. ORGANIZACJA I PRZEBIEG PROCESU KSZTAŁCENIA

Szkolenie specjalistyczne

Niniejszy program kształcenia specjalistycznego przeznaczony jest dla kandydatów na podoficerów z korpusu szeregowych rezerwy grupy osobowej saperkiej w zakresie dowodzenia drużyną saperów (SW: 34A21).

Zasadniczym celem kształcenia jest nauka teorii i praktycznych umiejętności w dowodzeniu drużyną saperów w czasie prowadzenia zasadniczych działań bojowych. Absolwent kursu powinien:

- 1) umieć dowodzić drużyną saperów, organizować pracę w drużynie oraz wykonywać zadania drużyną zgodnie z bojowym przeznaczeniem;
- 2) umieć posługiwać się sprzętem będącym na wyposażeniu drużyny oraz prowadzić obsługiwania tego sprzętu;
- 3) dowodzić drużyną w podstawowych działaniach taktycznych;
- 4) realizować przedsięwzięcia zabezpieczenia bojowego działań.

Po zakończeniu kształcenia absolwent Szkoły Podoficerskiej w zakresie wiedzy teoretycznej powinien:

a) znać:

- budowę, zasady działania przeciwpancernych, przeciwpiechotnych i specjalnych min wojsk własnych oraz zapalników do nich przystosowanych;
- przepisy bhp podczas ustawiania i unieszkodliwiania pojedynczych min;
- budowę i zasady unieszkodliwiania typowych min stosowanych w armiach państw ościennych;
- przeznaczenie i zasady wykorzystania środków i materiałów wybuchowych do wykonywania przejść w zaporach inżynieryjnych;
- przepisy bhp podczas wykonywania prac z wykorzystaniem materiałów wybuchowych;
- ogólną budowę i zasadę wykorzystania ŁWD;
- zasady budowy obiektów ochronnych (ukryć) dla stanu osobowego i sprzętu pododdziału;
- sprzęt okopowy i etatowe środki do maskowania;
- zasady i sposoby wykorzystania terenu do ukrycia sił i środków oraz UiSW;
- budowy makiet UiSW oraz sprzętu i środków do maskowania dymnego, świetlnego i przeciwradiolokacyjnego;

- zasady przygotowania polowych magazynów sprzętu inżynieryjnego i materiałów wybuchowych;
- zasady pracy magazynowej;
- przepisy bhp oraz ppoż dotyczące magazynowania sprzętu i środków niebezpiecznych;
- zasady i sposoby zakładania pól minowych, grup min wojsk własnych;
- zasady dokumentowania zapór inżynieryjnych;
- zasady wysadzania elementów konstrukcji i prac minerskich w gruntach;

W zakresie umiejętności praktycznych powinien:

b) umieć:

- ustawić i unieszkodliwić pojedyncze miny przeciwpancerne, przeciwpiechotne, przeciwdesantowe i specjalne wojsk własnych;
- ustawić pojedyncze miny przeciwpancerne na nieusuwalność i niewykrywalność;
- w składzie drużyny i plutonu zakładać odcinki przeciwpancernych pól minowych i grup min;
- rozpoznawać teren zaminowany oraz unieszkodliwiać wykryte miny;
- oznakować zaminowany teren;
- sporządzać i wysadzać zapalniki lontowe i ładunki materiału wybuchowego;
- sporządzać ogniowe i elektryczne sieci wybuchowe;
- przygotować ukrycia i inne obiekty ochronne dla ludzi i sprzętu;
- maskować etatowy sprzęt;
- przygotować magazyn polowy sprzętu inżynieryjnego i materiałów wybuchowych;
- prowadzić ewidencję magazynową;
- posługiwać się podstawowym sprzętem saperskim;
- wykonywać zadania związane z zakładaniem pól minowych, grup min wojsk własnych;
- wykonywać przejścia w zaporach minowych różnymi sposobami.

1. Podział godzin na przedmioty kształcenia

PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA	LICZBA GODZIN NAUKI		
	zajęcia teoretyczne	zajęcia praktyczne	RAZEM
1. PRZEDMIOTY KIERUNKOWE			
1.1. Wychowanie fizyczne*		16	16
1.2. Szkolenie SERE poziomu podstawowego „A”	9		9
1.3. Kształcenie obywatelskie	2		2
1.4. Profilaktyka i dyscyplina wojskowa	3		3
RAZEM PRZEDMIOTY KIERUNKOWE	14	16	30
2. PRZEDMIOTY SPECJALISTYCZNE*			
2.1. Zapory inżynieryjne	14	35	49
2.2. Minerstwo	19	48	67
2.3. Fortyfikacje	2	6	8
2.4. Maskowanie	1	8	9
2.5. Taktyka wojsk inżynieryjnych	9	15	24
RAZEM PRZEDMIOTY SPECJALISTYCZNE	45	105	150
OGÓŁEM GODZIN	59	128	187

*- przedmioty podlegające egzaminowi na podoficera

1.2. SZKOLENIE SERE POZIOMU PODSTAWOWEGO „A”

I. PRZEDMIOTOWE CELE KSZTAŁCENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu słuchacz powinien:

a) znać:

- Zasady, taktyki i techniki unikania zagrożeń;
- Czynniki fizjologiczne i ich wpływ na ograniczanie wydolności organizmu człowieka w sytuacji walki o przetrwanie, w różnych warunkach terenowych i klimatycznych;
- Podstawowe zasady, metody i formy ochrony własnej, budowy schronień, poszukiwania i spożywania wody oraz pożywienia, umożliwiające doraźne utrzymanie się przy życiu;
- Metody i techniki ustalania własnego położenia (lokalizacji);

- Podstawy teoretyczne prowadzenia standardowych „Bojowych Akcji Poszukiwawczo-Ratowniczych” (CSAR – Combat Search and Rescue) oraz Akcji Bojowego Odzyskiwania (CR – Combat Recovery);
- Sposoby wykorzystania posiadanego wyposażenia osobistego w celu zwiększania szans na przeżycie w ekstremalnych warunkach środowiska naturalnego.

b) zapoznać się z:

- Organizacją i funkcjonowaniem Systemu Odzyskiwania Izolowanego Personelu;
- Metodami zwiększania szans na przeżycie w ekstremalnych warunkach środowiska naturalnego;
- Podstawowymi technikami unikania schwymania oraz przeżycia w niewoli lub w uwięzieniu;
- Podstawowymi różnicami dotyczącymi statusu i sytuacji jeńca i zakładnika;
- Metodami współdziałania z elementami systemu odzyskiwania personelu w trakcie prowadzenia akcji poszukiwawczo-ratunkowej oraz do wspierania akcji uwalniania.

II. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE

1. Proces kształcenia ukierunkować na opanowanie podstawowej wiedzy w zakresie technik działania w przypadku wystąpienia sytuacji izolacji.
2. W kształceniu stosować różnorodne formy i metody szkolenia.
3. Zajęcia prowadzić z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych i środków multimedialnych.
4. Dążyć do ciągłej aktualizacji przekazywanej wiedzy poprzez analizowanie dotychczasowych doświadczeń z ćwiczeń oraz misji pokojowych i stabilizacyjnych.
5. Aktywizować żołnierzy do dokonywania samodzielnej analizy omawianych problemów i zagadnień.
6. Wdrażać żołnierzy do samodzielnej pracy z wykorzystaniem literatury fachowej.
7. Do prowadzenia zajęć zapraszać (w miarę możliwości) osoby będące specjalistami w problematyce SERE, zarówno ze środowisk wojskowych, jak i cywilnych.
8. Zajęcia planować w ścisłej korelacji międzyprzedmiotowej, ponieważ w trakcie prowadzonych zajęć szkoleni powinni dysponować już niezbędną wiedzą z zakresu: udzielania pierwszej pomocy medycznej, topografii, maskowania, pokonywania przeszkód terenowych, prowadzenia obserwacji, znajomości prawa międzynarodowego, itp.
9. Przedmiot zakończyć zaliczeniem bez wystawiania oceny końcowej.

PROGRAM
KSZTAŁCENIA SPECJALISTYCZNEGO
KURSU PRZESZKOLENIA PODOFICERÓW REZERWY

KORPUS OSOBOWY: INŻYNIERIA WOJSKOWA
GRUPA OSOBOWA: PRZEPRAWOWA
SPECJALNOŚĆ: OGÓLNA 34-B-21

II. ORGANIZACJA I PRZEBIEG PROCESU KSZTAŁCENIA

Kształcenie specjalistyczne

Niniejszy program kształcenia specjalistycznego przeznaczony jest dla kandydatów na podoficerów z korpusu szeregowych rezerwy grupy osobowej przeprawowej w zakresie dowodzenia drużyną przeprawową (SW: 34B21).

Zasadniczym celem kształcenia jest nauka teorii i praktycznych umiejętności w dowodzeniu drużyną w czasie prowadzenia zasadniczych działań bojowych. Absolwent kursu powinien:

- 1) umieć dowodzić i organizować pracę w drużynie oraz wykonywać zadania drużyną zgodnie z bojowym przeznaczeniem;
- 2) umieć posługiwać się sprzętem będącym na wyposażeniu drużyny oraz prowadzić obsługiwania tego sprzętu;
- 3) dowodzić drużyną w podstawowych działaniach taktycznych;
- 4) realizować przedsięwzięcia zabezpieczenia bojowego działań.

Po zakończeniu kształcenia absolwent Szkoły Podoficerskiej w zakresie wiedzy teoretycznej powinien:

- a) znać:
- budowę, przeznaczenie i zasady działania sprzętu przeprawowego;
  - dane taktyczno – techniczne i możliwości wykorzystania sprzętu do urządzania przepraw;
  - działanie poszczególnych układów, zespołów i podzespołów oraz wyposażenie sprzętu przeprawowego i jego usytuowanie w sprzęcie;
  - przepisy bhp podczas pracy ze sprzętem wykorzystywanym do urządzania przepraw przez przeszkody wodne;
  - przepisy bhp podczas wykonywania prac na wodzie;
  - zasady udzielania pomocy tonącym;
  - przepisy ruchu drogowego i żeglugi śródlądowej;
  - zasady maskowania etatowego sprzętu przeprawowego;
  - rodzaje materiałów pędnych i smarów stosowanych w sprzęcie przeprawowym;
  - Zasady eksploatacji sprzętu przeprawowego i zakresy czynności obsługiwać technicznych sprzętu przeprawowego;
  - Podstawowe dane taktyczno – techniczne i możliwości wykorzystania sprzętu do urządzania przepraw państw ościennych.

W zakresie umiejętności praktycznych powinien:

b) umieć:

- prowadzić rozpoznanie przeszkody wodnej przy użyciu sprzętu i środków rozpoznania inżynierskiego;
- manewrować sprzętem przeprawowym po przeszkodzie wodnej o różnej prędkości prądu;
- montować i wyposażać konstrukcje pływające z elementów parków pontonowych;
- zgodnie z zasadami załadować i rozładować UisW na i z samobieżnego sprzętu przeprawowego oraz kierować sprzętem przeprawowym, podczas jazdy na lądzie;
- manewrować sprzętem przeprawowym na ograniczonej powierzchni na lądzie i w wodzie, oraz w warunkach ograniczonej widoczności;
- nawiązać i utrzymywać łączność za pomocą etatowych środków łączności;
- zgodnie z zasadami załadowywać i rozładowywać ludzi i sprzęt na środki przeprawowe;
- wykonać proste najczęściej spotykane prace naprawcze sprzętu przeprawowego;
- wypełniać kartę pracy i znać dokumentację eksploatacyjną sprzętu przeprawowego;
- wykonać przeglądy kontrolne i obsługiwanie techniczne w dniu użytkowania zgodnie z zasadami zawartymi w kartach technologiczno – obsługowych;
- przy wykorzystaniu etatowego sprzętu i podręcznych środków maskować sprzęt przeprawowy;
- wykonywać obsługi techniczne sprzętu w trakcie przygotowania i po wykonaniu zadania.

2. Podział godzin na przedmioty kształcenia.

PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA	LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA		
	zajęcia teoretyczne	zajęcia praktyczne	RAZEM
3. PRZEDMIOTY KIERUNKOWE			
3.1. Wychowanie fizyczne*		16	16
3.2. Szkolenie SERE poziomu podstawowego „A”	9		9
3.3. Kształcenie obywatelskie	2		2
3.4. Profilaktyka i dyscyplina wojskowa	3		3
RAZEM PRZEDMIOTY KIERUNKOWE	14	16	30

4. PRZEDMIOTY SPECJALISTYCZNE*			
4.1. Przeprawy	11	86	97
4.2. Maskowanie	4	8	12
4.3. Budowa i eksploatacja sprzętu przeprawowego	10	32	42
4.4. Łączność	4	2	6
RAZEM PRZEDMIOTY SPECJALISTYCZNE	29	128	157
OGÓŁEM GODZIN	43	144	187

*- przedmioty podlegające egzaminowi na podoficera

PROGRAM
KSZTAŁCENIA SPECJALISTYCZNEGO
KURSU PRZESZKOLENIA PODOFICERÓW REZERWY

KORPUS OSOBOWY: INŻYNIERIA WOJSKOWA

GRUPA OSOBOWA: SAPERSKA

SPECJALNOŚĆ: DOWODZENIE DRUŻYNĄ EKSPLOATACJI SPRZĘTU
TECHNICZNEGO **34-T-23**

III. ORGANIZACJA I PRZEBIEG PROCESU KSZTAŁCENIA

Szkolenie specjalistyczne

Niniejszy program kształcenia specjalistycznego przeznaczony jest dla kandydatów na podoficerów z korpusu szeregowych rezerwy grupy osobowej technicznej w zakresie dowodzenia drużyną eksploatacji sprzętu inżynierskiego (SW: 34T23).

Zasadniczym celem kształcenia jest nauka teorii i praktycznych umiejętności w dowodzeniu drużyną eksploatacji sprzętu inżynierskiego w czasie prowadzenia zasadniczych działań bojowych. Absolwent kursu powinien:

- 1) umieć dowodzić i organizować pracę w drużynie oraz wykonywać zadania drużyną zgodnie z bojowym przeznaczeniem;
- 2) umieć posługiwać się sprzętem będącym na wyposażeniu drużyny oraz prowadzić obsługiwania tego sprzętu;
- 3) dowodzić drużyną w podstawowych działaniach taktycznych;
- 4) realizować przedsięwzięcia zabezpieczenia bojowego działań.

Po zakończeniu kształcenia absolwent Szkoły Podoficerskiej w zakresie wiedzy teoretycznej powinien:

a) znać:

- podstawowe pojęcia z zakresu eksploatacji sprzętu technicznego;
- przeznaczenie, ogólną budowę oraz parametry taktyczno – techniczne etatowego sprzętu;
- własności i zastosowanie materiałów eksploatacyjnych (paliw, olejów, smarów, płynów eksploatacyjnych, środków konserwacyjnych);
- przepisy bhp dotyczące sprzętu etatowego;
- technologię wykonywania prac sprzętem;
- normy szkoleniowe i techniczne wykonywania zadań etatowym sprzętem;
- rodzaje obsługiwań technicznych etatowego sprzętu oraz zasady ich wykonywania;
- zasady konserwacji i przechowywania etatowego sprzętu w warunkach stacjonarnych i polowych;
- przedsięwzięcia realizowane w ramach dnia technicznego i obsługiwań rocznego etatowego sprzętu;
- zasady oceny stanu technicznego etatowego sprzętu;
- zasady przyjmowania i przekazywania sprzętu technicznego;

W zakresie umiejętności praktycznych powinien:

b) umieć:

- wykorzystać walory techniczne etatowego sprzętu;
- utrzymać sprzęt etatowy w gotowości technicznej do wykonywania zadań zgodnie z przeznaczeniem;
- organizować i kierować pracą z użyciem etatowego sprzętu;
- realizować transport drogowy i kolejowy etatowego sprzętu zgodnie z obowiązującymi przepisami i bhp;
- przestrzegać przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy podczas użytkowania i wykonywania obsługiwań technicznych etatowego sprzętu;
- stosować właściwe materiały eksploatacyjne w etatowym sprzęcie;
- ocenić stan techniczny etatowego sprzętu;
- wykonywać czynności obsługowe sprzętu w zakresie całego cyklu obsługowego sprzętu;
- przechowywać sprzęt etatowy w warunkach stacjonarnych i polowych;
- przyjąć i przekazać sprzęt etatowy;
- prowadzić dokumentację eksploatacyjną pracy sprzętu.

3. Podział godzin na przedmioty kształcenia

PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA	LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA		
	zajęcia teoretyczne	zajęcia praktyczne	RAZEM
5. PRZEDMIOTY KIERUNKOWE			
5.1. Wychowanie fizyczne*		16	16
5.2. Szkolenie SERE poziomu podstawowego „A”	9		9
5.3. Kształcenie obywatelskie	2		2
5.4. Profilaktyka i dyscyplina wojskowa	3		3
RAZEM PRZEDMIOTY KIERUNKOWE	14	16	30
6. PRZEDMIOTY SPECJALISTYCZNE			
6.1. Budowa i eksploatacja uzbrojenia i sprzętu wojskowego*	42	115	157
RAZEM PRZEDMIOTY SPECJALISTYCZNE	42	115	157
OGÓŁEM GODZIN	56	131	187

*- przedmioty podlegające egzaminowi na podoficera

IV. OGÓLNE WSKAZÓWKI METODYCZNE

1. Program kursu realizować poprzez intensywne kształcenie w formie zajęć teoretycznych i praktycznych, a uzyskaną wiedzę oceniać na bieżąco stosując różnorodne formy kontroli i oceny wyników.
2. W pierwszym dniu szkolenia przeprowadzić instruktaż ogólny w zakresie bhp w wymiarze 2 godzin.
3. Wszystkie zajęcia, a szczególnie zajęcia praktyczne w terenie, należy przygotować i prowadzić tak, aby stanowiły wzorzec do naśladowania w przyszłej służbie wojskowej.
4. Przekazywanie wiedzy teoretycznej ograniczać do takich obszarów treściowych, które jako podbudowa teoretyczna, są niezbędne do podejmowania działań praktycznych.
5. Zajęcia praktyczne powinny kształtować umiejętności i nawyki wymagane od podoficera wojsk lądowych na zajmowanym stanowisku służbowym.
6. Każde zajęcia praktyczne poprzedzać szczegółowym instruktażem z uwzględnieniem warunków bezpieczeństwa i sposobu prowadzenia zajęcia (ćwiczenia).
7. Wysoką rangę należy nadać zajęciom instruktorsko-metodycznym, traktując je jako najwyższą i najefektywniejszą formę przygotowania słuchaczy do samodzielnej działalności szkoleniowej.
8. Samokształcenie należy traktować jako integralny element nauki skierowany na samodzielne poszerzanie i pogłębianie wiedzy i umiejętności.
9. W trakcie zajęć doskonalić elementy musztry i regulaminów zwracając uwagę na to, że dowódca pododdziału musi być zawsze wzorem do naśladowania.
10. Przedmioty specjalistyczne winny zawierać treści, których opanowanie umożliwi słuchaczowi zdobycie kwalifikacji niezbędnych dla właściwego kierowania pododdziałem w czasie pokoju i wojny.
11. Treści nauczania powinny eksponować umiejętności eksploatacji i obsługiwania UiSW.
12. Wyrabiać nawyk dbania o środowisko człowieka zarówno w trakcie prowadzenia zajęć jak i w całym toku życia i służby.
13. W celu zapewnienia kształtowania pożądanых cech żołnierskich, słuchacze powinni pełnić następujące służby: dyżurny kursu, podoficer dyżurny kursu, pomocnik dyżurnego biura przepustek i pododdział alarmowy.
14. Na zbiórce w dniu rozpoczęcia kursu, nawiązując do problematyki bezpieczeństwa ruchu prywatnymi pojazdami mechanicznymi, nakazać ścisłego przestrzegania zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego, kategorycznie zabronić prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz korzystania z samochodów niesprawnych technicznie.

**I. NORMY ZALICZENIA PRZEDMIOTU
MĘŻCZYŹNI**

Motoryka	Nazwa ćwiczenia	Jednostka miary	Grupa wiekowa do 25 lat			Grupa wiekowa 26 – 30 lat			Grupa wiekowa powyżej 30 lat		
			5	4	3	5	4	3	5	4	3
Wytrzymałość	Marszobieg na 3000 m	min./sek.	13,50	14,50	16,10	14,15	15,15	16,35	14,40	15,40	17,00
Siła	Podciąganie się na drążku wysokim	ilość	10	8	6	9	7	5	8	5	3
	Skłony tułowia w przód w czasie 2 min.		50	40	35	45	35	30	40	30	25
Szybkość	Bieg wahadłowy 10 x 10 m	sek.	31,0	32,0	33,2	31,4	32,4	33,6	31,8	32,8	34,0

KOBIETY

Motoryka	Nazwa ćwiczenia	Jednostka miary	Grupa wiekowa do 25 lat			Grupa wiekowa 26 – 30 lat			Grupa wiekowa powyżej 30 lat		
			5	4	3	5	4	3	5	4	3
Wytrzymałość	Bieg na 1000 m	min./sek.	4,45	5,10	5,50	5,00	5,20	6,05	5,15	5,35	6,20
Siła	Uginanie i prostowanie ramion w podporze leżąc przodem na ławeczce	ilość	28	23	18	25	20	15	22	17	12
	Skłony tułowia w przód w czasie 2 min.		37	32	28	35	30	26	33	28	24
Szybkość	Bieg zygzakiem „koperta”	sek.	27,0	28,0	29,5	27,5	28,5	30,0	28,0	30,0	30,5